

Fekete-tó (KÖH 73201): A Látó-hegytől ÉNy-ra fekvő egykori vízállás, az ún. Fekete-tó ÉNy-i oldalán, az erdő egy kb. 150×100 m nagyságú vadföldjén középkori cserepeket találtunk.

Hard, Akó-berki-dűlő I. (KÖH 73195): A Hardi-ér ÉK-i felén, a kertekkel szemben fekvő dombvonulat magasabb részén néhány embercsontot gyűjtöttünk.

Hard, Akó-berki-dűlő II. (KÖH 73197): Az előző lelőhelytől kissé DK-re, a Hardi-érrel párhuzamosan kb. 150 m hosszan kevés Árpád-kori cserepet gyűjtöttünk.

Hard, Teleki-dűlő (KÖH 73191): A Vörösmarty utca Ny-i házsora mögött kezdődően É felé haladva, a Hardi-ér mindkét felén több mint 1000 m hosszú és átlagosan 400 m széles római lelőhelyet azonosítottunk, épületekre utaló szórványos téglá- és kőtöredékeket is megfigyeltünk.

Látó-hegy (KÖH 73203): Németkér monográfiája szerint a Látó-hegy ÉNy-i oldala és az erdő beszögellése közötti rétföldeken többször szántottak ki „edény- és vasdarabokat, hólyaggal lezárt bögrefélét”. A rét kis kiemelkedése kb. 300 m hosszan és 200 m szélességben kevés középkori kerámiát találtunk.

Szluha-telek II. (KÖH 73189): Szluhapusztától K-re egy patak mindkét felén, a megyehatártól kezdve D felé, kisebb megszakításokkal kb. 800 m hosszan római lelőhelyet azonosítottunk.

Vaskapu (KÖH 73193): A helyiek szerint az erdőben „mesterséges, kúpszerű halmok vannak”, amelyek közül az egyikben „cserépedényeket” találtak. Az erdőben nem tudtuk azonosítani az említett jelenségeket, de megtudtuk, néhány évtizede sírok kerültek elő a Dunaföldvárra vezető dűlőút bevágásában.

K. NÉMETH ANDRÁS – CZÖVEK ATTILA

385. Novajidrány, Pap-ortvány (KÖH 75075)

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Pa?

A Miskolci Egyetem Őstörténeti és Régészeti Tanszéke és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság Herman Ottó Múzeuma 2009. március 9–12. között közös terepbejárást végzett a Hernád folyó jobb partját szegélyező dombvidék 2,5 km széles sávjában, a szlovák határtól számított 43 km hosszú szakaszon. A régészeti kutatás a Miskolci Egyetem történelem-régészet szakirányos hallgatóinak képzésében szereplő *Terepbejárás* című kurzushoz kapcsolódott. Célja elsősorban az volt, hogy megismertesse a hallgatókat a lelőhely-felderítés extenzív terepbejárási módszerével.

A terepbejárás főképp őskőkori lelőhelyek felderítésére irányult azért, mert a Hernád szlovákiai szakaszán számos 20–30 ezer éves lelőhely található, viszont a magyarországi szakaszon a kutatás hiánya miatt elenyészőek az adataink. A korszakra való tekintettel, a felderítendő terület elsősorban a magaslatokat érintette.

A 210 m tszf. magasságú, ÉNy-DK irányú lelőhelyen egy darab kőeszközt gyűjtöttünk.

LENGYEL GYÖRGY – SZOLYÁK PÉTER

386. Nógrád, Hunyadi utca (KÖH 71877)

(Nógrád megye) Tő

A Várparkoló területét érintő vízvezeték és csatornázási beruházás kapcsán 2009. június 24–25-én szakfelügyeletet tartottunk a földmunkáknál. Közműárkok ásása során török kori kerámiatöredékeket (16–17. sz.), tapasztásdarabokat, valamint állatcsonttöredékeket gyűjtöttünk. Az árkokban nagy számban találtunk nagyobb méretű, vagy a várfalból, vagy egyéb középkori épületből származó köveket. Három É-D-i irányú, egymással párhuzamosan futó szárazon rakott falazást a Hunyadi utcával párhuzamosan futó csatorna árkában találtunk, a parkolótól K-re a turistapadok közti füves sávban. A faltetők 35–40 cm mélységben jelentkeztek a jelenlegi járósinttől. A falak vastagsága 60, 90 és 80 cm volt. Egymástól mért távolságuk 90 és 130 cm. A legnyugatibb (60 cm széles) fal 2,5 m-re fekszik a parkoló K-i szélétől. Az eltérő falvastagságok, ill. az egymáshoz való közelségük miatt nem valószínű, hogy ugyanazon épülethez tartoztak. Irányuk merőleges az egykori külső várfalára.

A lelőhelyről 1974-ben Tóth Sándor ajándékként egy török kori vízvezetékcső került be a Kubinyi Ferenc Múzeum gyűjteményébe. A vízvezeték nyomát egyik árokban sem sikerült megfigyelnünk.

ZANDLER KRISZTIÁN

387. Nyárlőrinc határa

(Bács-Kiskun megye) Ő, V, Sza, N, A, Kú

2009. október 19. és november 20. között az M44 gyorsforgalmi autótűt Kecskemét–Tiszakürt nyomvonalszakaszán örökségvédelmi hatástanulmány készítéséhez kapcsolódóan végeztünk terepbejárásokat. A tervezett autótűtnak jelenleg két lehetséges nyomvonalváltozata van. Az É-i 31,1 km, a D-i 37,3 km hosszú. A tervezett tengely, valamint a fel- és lehajtók mindkét oldalát 100–100 m szélességben vizsgáltuk. A nyomvonalszakasz teljes egészében külterületen, új nyomvonalon húzódott és többségében mezőgazdasági területeket érintett, mindössze 45–50%-a bizonyult hatékony terepbejárásra alkalmasnak.

Nyárlőrinc közigazgatási területén 6 új lelőhelyet azonosítottunk: *Holl-tanyától DK-re*; *Selymes-dűlő* (Gyenes-tanyától É-ra); *Kiss-tanya*; *Gyümölcsös I., II*; *Nyárfási-erdő széle* (KÖH 72813, 72815, 72817, 72819, 72825, 72827). Az őskori, vaskori, szarmata, népvándorlás kori, avar és kora újkori leletanyag felszíni telepnyomra utalt.

Munkatársak: Kékegyi Dorottya, Sultis László, Frank Tamás, Ollai Tibor, Alács Attila, Pál Róbert, Takács Gábor, Bárdos Nándor régésztechnikusok, Paja László antropológus.

PARDITKA GYÖRGY